

بررسی تحولات حمل و نقل منطقه

معاونت حمل و نقل وزارت راه و شهرسازی

جلسه یکشنبه ۱۳۹۶/۰۲/۲۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ
وَعَلِّمْ قُلُوبَنَا حَقِيقَاتِ دِينِكَ
وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ

www.sheikh.ir 09127499479 qom.reza@yahoo.com

۱۴۲۷

فهرست مطالب

- شرح مختصری از طرح توسعه بنادر چابهار (بندر شهید بهشتی)
- اسناد امضا شده با محوریت چابهار
- اهمیت و ضرورت معرفی بندر چابهار در سطح منطقه ای و بین المللی
- دیدگاه کشورهای همسایه و شرکای تجاری ایران به توسعه چابهار
- مشکلات و معضلات پیش رو

سازمان بنادر و دریانوردی

شرح مختصری از طرح توسعه بنادر چابهار (بندر شهید بهشتی)

Capacity by Completing Different Phases

تعداد اسکله			Capacity (m Ton, Thousand TEU)					وضعیت
فله مایع	چند منظوره	کانتینر	مجموع	کل (بدون فله مایع)	فله مایع	چند منظوره	کانتینر	
۱	۲	-	۵	۲	۳	۱	۷۵	جاری
1	5	2	۱۱	۸	۳	۱۶۷۰	۷۴۰	فاز یک
2	5	5	28	23,4	4,2	1,930	2,150	فاز دو
3	5	8	60	51,100	8	3,1	4,800	فاز سه
4	11	10	78	65,200	12	5,2	6,000	فاز چهار
5	21	10	83	70	12	10	6,000	فاز پنج

وضعیت اتصال ریلی بندر چابهار

- پروژه اتصال بندر چابهار به زاهدان شامل دو فاز می باشد؛
- فاز اول پروژه به طول ۳۰۰ کیلومتر از چابهار به ایرانشهر می باشد که در دو مرحله زیرساخت و روساخت ریلی باید انجام پذیرد؛
- فاز دوم پروژه به طول ۳۰۰ کیلومتر از ایرانشهر به زاهدان می باشد؛
- اجرای فاز اول پروژه هنوز در مرحله زیرساخت که شامل زیرسازی، ایجاد بستر، حفر تونل و ساخت پل در نقاط مربوطه می باشد و این مرحله از فاز اول حدود ۴۰ درصد پیشرفت داشته است؛
- مرحله دوم فاز اول و همچنین فاز دوم این پروژه هنوز آغاز نشده است؛
- با توجه به موارد فوق، پیشرفت کل پروژه اتصال ریلی چابهار-زاهدان تا کنون ۱۵ الی ۲۰ درصد برآورد می شود؛

سازمان بنادر و دریانوردی

اسناد امضا شده با محوریت چابهار

- قرارداد اپراتوری
- اعتبار ۱۵۰ م دلاری
- ترانزیت سه جانبه ایران، هند و افغانستان با محوریت بندر چابهار

سازمان بنادر و دریانوردی

انعقاد موافقتنامه تاسیس دالان حمل و نقل و ترانزیت بین المللی بین جمهوری اسلامی ایران، هندوستان و افغانستان در سوم خرداد ۱۳۹۵

شرح مختصری از موافقتنامه

- مذاکرات در خصوص متن پیش نویس موافقتنامه ای تحت عنوان **موافقتنامه تاسیس دالان حمل و نقل و ترانزیت بین المللی بین جمهوری اسلامی ایران، هندوستان و افغانستان** موسوم به موافقتنامه سه جانبه ترانزیتی و به اختصار "موافقتنامه چابهار" از **سال ۱۳۹۴** و طی نشست های کارشناسی در تهران و دهلی نو صورت پذیرفت و متن موافقتنامه در دهلی نهایی گردید.
- متن موافقتنامه در سوم خرداد ماه سال ۱۳۹۵ و با حضور رؤسای جمهوری اسلامی ایران ، افغانستان و نخست وزیر هند به امضای وزرای حمل و نقل سه کشور رسید.

موارد مربوط به موافقتنامه

- موافقتنامه مذکور مشتمل بر یک مقدمه و پانزده ماده می باشد که به زبان های فارسی، دری، پشتو، هندی و انگلیسی فی مابین کشورهای جمهوری اسلامی ایران، هندوستان و افغانستان منعقد گردید.
- جمهوری اسلامی ایران به عنوان کشور **امین اسناد و محل استقرار دبیرخانه دائمی** این موافقتنامه تعیین گردیده است. پس از آن نیز جناب آقای مهندس سعیدنژاد معاون محترم حمل و نقل وزارت راه و شهرسازی و مدیرعامل سازمان بنادر و دریانوردی به عنوان عضو ایرانی شورای هماهنگی (Coordination Council) این موافقتنامه تعیین گردیدند.
- این موافقتنامه برای الحاق هر کشوری مفتوح می باشد، منوط به اینکه کشور امین اسناد و دبیرخانه را به طور مکتوب از قصد خود آگاه نماید و این الحاق مورد توافق تمامی طرف های موسس واقع گردد.

اهداف موافقتنامه

- ایجاد دالان حمل و نقل قابل اعتماد جهت حمل و نقل و ترانزیت کالا و مسافر از طریق بندرچابهار بین ایران، هند و افغانستان
- افزایش اثربخشی دالان حمل و نقل با هدف بهینه سازی هزینه های حمل و نقل و ترانزیت بین المللی
- جذب کالای ترانزیتی و مسافر سایر کشورها از طریق دالان های حمل و نقل و ترانزیت بین المللی
- تسهیل دسترسی به بازارهای بین المللی با استفاده از حمل و نقل زمینی، دریایی و هوایی از طریق بندرچابهار
- تامین امنیت سفر و اجرای استانداردهای بین المللی ایمنی حمل و نقل و ترانزیت کالا و مسافر و حفاظت محیط زیست میان طرف های متعاقد
- ساده سازی، هماهنگی و استانداردسازی تشریفات حاکم بر حمل و نقل بین المللی و ترانزیت کالا و مسافر طبق کنوانسیون ها و موافقتنامه های بین المللی که طرف های متعاقد عضو آن هستند.

سازمان نادر و دریازوردی

اهمیت و ضرورت معرفی بندر چابهار در سطح منطقه ای و بین المللی

اهمیت و ضرورت معرفی بندر چابهار در سطح منطقه ای و بین المللی

- براساس اطلاعات ارائه شده از سوی اتاق بازرگانی و صنایع افغانستان هزینه حمل هر کانتینر از طریق بندر چابهار به میزان هزار دلار کمتر از سایر مسیرها می باشد.
- چابهار به عنوان سمبل و مظهر همکاری منطقه ای بین ایران، هند و افغانستان محسوب می گردد.

سازمان پترو پارس

اتصالات ترانزیتی چابهار

سازمان بنادر و دریانوردی

فاصله از مراکز تجاری

Country	City	Distance(km)
Afghanistan	Kabul	1839
	Herat	1390
	Kandahar	1345
	Mizar Sharif	2117
Turkmenistan	Ashkhabad	1844
Tajikistan	Dushanbe	2523
Uzbekistan	Tashkent	2816
Kazakhstan	Almaty	3649
Kirghizstan	Bishkek	3451

تجارت هند با کشورهای تاثیرگذار در رونق ترانزیت از چابهار

بازار آتی	مجموع (Us میلیون دلار)	کالای غالب	واردات (Us میلیون دلار)	صادرات (Us میلیون دلار)	
۱/۵ میلیون تن در سال	۹۳۰۰	غلات، آهن آلات مخصوص	۶۲۰۰	۳۱۰۰	ایران
۲ میلیون تن در سال	۶۱۰۰	دارو، سنگ های تزئینی	۴۵۰۰	۱۶۰۰	روسیه
۱۰ میلیون تن در سال	۸۷۰	مواد معدنی، خشکبار، میوه	۳۲۰	۵۵۰	افغانستان
۰/۵ میلیون تن در سال	۵۸۰	مواد معدنی، تجهیزات، ماشین آلات	۳۸۰	۲۰۰	قزاقستان
۰/۵ میلیون تن در سال	۱۸۰	انواع کود	۷۰	۱۱۰	ازبکستان
۰/۵ میلیون تن در سال	۱۵۰	سوخت های فسیلی	۵۰	۱۰۰	ترکمنستان
۱ میلیون تن در سال	۱۱۰	مواد معدنی	۷۰	۴۰	تاجیکستان
۰/۵ میلیون تن در سال	۵۰	دارو، خشکبار، میوه	۱۰	۴۰	قرقیزستان
۱۶/۵ میلیون تن در سال	۱۷۳۴۰	-	۱۱۶۰۰	۵۷۴۰	جمع کل

سازمان بازرگانی و اقتصادی

دیدگاه کشورهای همسایه و شرکای تجاری ایران به توسعه چابهار

دیدگاه پاکستان نسبت به موافقتنامه سه جانبه چابهار

- برخی ژنرال های بازنشسته ارتش ومقامات پیشین وزارت دفاع پاکستان حتی از موافقتنامه سه جانبه چابهار به عنوان “تهدید امنیتی” برای پاکستان یاد کرده اند.
- اتحادیه مسلمانان پاکستان (حزب نواز) حمایت خود از موافقتنامه چابهار را اعلام نموده و چابهار و گوادر را بنادر “خواهرخوانده” می نامند.
- هزینه بسیار بالایی برای پروژه “**دالان اقتصادی چین-پاکستان (CPEC)**” صرف شده است که به عنوان بخشی از پروژه عظیمی موسوم به “**یک کمربند-یک جاده (OBOR)**” از سوی چین معرفی گردیده است که موافقتنامه چابهار در این میان باعث تغییر معادلات می گردد.

دیدگاه هندوستان نسبت به موافقتنامه سه جانبه چابهار

- موافقتنامه چابهار مسیری از هندوستان به سوی افغانستان و آسیای میانه می‌گشاید و باعث بی‌نیازی هندوستان از پاکستان و کنارزدن آن می‌گردد.
- روسای جمهور قرقیزستان و ترکمنستان در جریان سفر خود به دهلی قول استفاده و ورود به بندر چابهار را دادند.
- وجود این موافقتنامه دلیل و انگیزه مضاعفی برای سرعت بخشیدن و فعالیت بیشتر هند در پروژه طرح توسعه بندر چابهار می‌باشد.

دیدگاه چین نسبت به موافقتنامه سه جانبه چابهار

- پروژه **کریدور اقتصادی چین-پاکستان (CPEC)** بخشی از طرح بزرگتری به نام **یک کمربند-یک جاده (OBOR)**، به حساب می آید.
- چین از اتصال و ارتباط درون منطقه ای و همچنین از موافقتنامه سه جانبه چابهار استقبال می نماید.
- هرگونه بهبود و توسعه در زیرساخت های منطقه به طور خودکار باعث تقویت OBOR می شود.
- هدف غایی موافقتنامه چابهار تجارت ترانزیتی به مقصد آسیای میانه و افغانستان می باشد. این مسیر نه به عنوان جایگزین مسیر ترانزیتی چین از پاکستان و نه به عنوان جایگزین سرمایه گذاری چین در پاکستان محسوب می گردد.

سازمان نادر و دریانوردی

مشکلات پیش رو

اهم مشکلات و معضلات پیش روی تجار

- نحوه استفاده از ارز در ایران؛
- سیستم ضعیف حمل و نقل در افغانستان؛
- محدودیت های شدید انتقال ارز در افغانستان؛
- تعرفه ها و عوارض گمرکی بسیار بالا؛
- عدم رشد و توسعه بخش خصوصی؛
- مشکلات امنیتی؛
- عدم وجود قوانین شفاف و بروکراسی موجود؛
- مشکلات مربوط به حمل و نقل چندوجهی.

با تشکر

خسرو سرایی

کارشناس اقتصاد حمل و نقل